

Dyslexieprotocol

Inleiding

Het Don Bosco College wil dat alle leerlingen hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen. Leerlingen met dyslexie kunnen specifieke uitdagingen ondervinden bij lezen, spellen en schrijven. Met dit protocol wordt vastgelegd hoe de school deze leerlingen ondersteunt, zodat zij volwaardig kunnen deelnemen aan het onderwijs en eerlijke kansen krijgen bij toetsing en beoordeling.

1. Doel van het protocol

Dit dyslexieprotocol ondersteunt inclusief onderwijs door leerlingen met dyslexie binnen de reguliere lessen tot leren te laten komen, met heldere afspraken en haalbare ondersteuning.

2. Signalering en aanmelding

Ouders/verzorgers leveren bij aanmelding op school relevante informatie aan over eventuele dyslexieverklaringen of onderzoeksverslagen. Leerlingen zonder officiële verklaring, maar met eenzelfde ondersteuningsbehoefte, worden door de mentoren en docenten gesignaleerd. Mocht de basisondersteuning in de lessen tot onvoldoende resultaat leiden, kunnen leerlingen in overleg met de afdelingsleider leerlingondersteuning worden aangemeld voor het vooronderzoek zoals vastgelegd in het dyslexieprotocol van het Samenwerkingsverband VO Waterland.

3. Begeleiding en ondersteuning

Iedere brugklasleerling met dyslexie krijgt in het eerste leerjaar tot aan de herfstvakantie wekelijks één lesuur remediale ondersteuning (RT). Dit uur is geen compensatie voor de klas, maar een voorbereiding op de klas. Het doel van de tijdelijke extra begeleiding is het aanleren van strategieën en het vergroten van de zelfredzaamheid, zodat de leerling zo goed mogelijk kan functioneren binnen de reguliere lessen.

Tijdens deze periode wordt gewerkt aan:

- Inzicht in dyslexie en de gevolgen hiervan binnen de scholcontext;
- Studievaardigheden en strategieën die direct aansluiten bij de les;
- Kennismaking en leren gebruiken van toegestane hulpmiddelen zoals spraaksynthese/verklanking en eventueel andere ondersteunende software.

Tijdens de evaluatie wordt bepaald in hoeverre de leerling de aangeleerde strategieën kan toepassen in de les. Als de doelen zijn behaald, wordt de extra begeleiding beëindigd en vindt verdere ondersteuning plaats binnen de reguliere onderwijscontext.

Nieuwe docenten worden aan de start van een schooljaar uitgenodigd door de docenten Remedial Teaching voor een voorlichting met betrekking tot dyslexie. Deze is uiteraard ook toegankelijk voor docenten die hier al werkzaam zijn.

4. Ondersteunende maatregelen en faciliteiten

4.1 Algemene faciliteiten

Leerlingen met dyslexie krijgen — waar nodig — passende faciliteiten, afgestemd op hun individuele behoeften. Minimaal geldt dat zij altijd extra tijd krijgen bij toetsen en examens en vermindering van nadruk op spelling bij beoordeling van talen (zie spellingsafspraken).

Mogelijke aanvullende faciliteiten zijn:

Gebruik van verklanking in de vorm van spraaksynthesoftware tijdens toetsen;

Gebruik van laptop of tablet bij schriftelijke opdrachten;

4.2 Spellingsafspraken bij de talen

Voor leerlingen met dyslexie gelden specifieke spellingsafspraken, die opgenomen worden in de bijlage van dit protocol. Deze afspraken zijn leidend voor alle taaldocenten (Nederlands, Engels, Frans, Duits) en worden uniform toegepast binnen de secties.

Tijdens het centraal examen gelden voor alle kandidaten, dus ook de kandidaten met dyslexie, dezelfde regels voor de beoordeling van spelfouten. Bij het schoolexamen bepaalt de school zelf in welke mate spelling meeweegt bij de correctie. Ook hierbij gelden de correctievoorschriften voor álle leerlingen. Een aangepaste beoordeling voor alleen leerlingen met dyslexie is dus niet toegestaan. Bij het centraal examen weegt spelling voor ongeveer 10% mee in het totaal aantal te behalen scorepunten voor dat examen. Een leerling kan bij het centraal examen dus nooit meer dan (ongeveer) 1 punt aftrek van het totaalcijfer (van 1-10) krijgen voor spelling.

5. Communicatie en evaluatie

Ouders en leerlingen worden bij de start van de begeleiding betrokken bij de werkwijze. Docenten worden geïnformeerd door de mentor van de betreffende leerling. De voortgang wordt rond de herfstvakantie besproken binnen het ondersteuningsteam. De RT'er zorgt voor gerichte terugkoppeling naar de betrokken docenten en afdelingsleider leerlingondersteuning. Jaarlijks wordt het dyslexiebeleid geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Bijlage 1: Spellingsafspraken voor leerlingen met dyslexie

Voor Nederlands:

- In spellingstoetsen waarbij het gaat om werkwoordspelling, kijken we alleen naar de werkwoordspelling en de daarbij behorende regels. Dyslectiefouten, zoals dubbel a, dubbel e, b en d wisselen, die tellen wij bij werkwoordspelling niet mee. De specifieke regels die zij moeten leren, rekenen wij wel fout. Dus wanneer zij moeten leren wanneer er een tussen -s wordt geschreven, moeten zij dit ook goed doen.
- Leerlingen met dyslexie hoeven niet hardop voor te lezen in de les, wanneer zij dit niet willen.
- In de bovenbouw wordt een coulanceregeling gehanteerd voor expliciete dyslectiefouten (regelfouten worden altijd meegewogen). Daarnaast mag de leerling bij schrijfoopdrachten de spellingcontrole gebruiken.

Voor Engels:

- Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit goed gerekend. Dit met uitzondering van grammaticale fouten.
- Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (huose) worden niet fout gerekend.
- Bij leerlingen met dyslexie worden geen spelfouten meegeteld, tenzij het gaat om schrijfvaardigheid waarbij een woordenboek mag worden gebruikt.
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.

Voor Frans:

- Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit goed gerekend. Dit met uitzondering van grammaticale fouten.
- Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (puor, juene) worden niet fout gerekend.
- Fouten m.b.t. (mede)klinkverdubbeling worden niet meegerekend. Bijv. comencer i.p.v. commencer of sooleil i.p.v. soleil wordt niet fout gerekend.
- 50% van de fouten m.b.t. accenten wordt niet meegerekend. Behalve voor de accenten met een grammaticale functie, zoals bij het voltooid deelwoord, maar dan gaat het ook om een regel.
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.

Voor Duits:

- Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit goed gerekend. Dit met uitzondering van grammaticale fouten.
- Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (Truam) worden niet fout gerekend.
- Fouten m.b.t. (mede)klinkerverdubbeling worden niet meegerekend. Bijv. Monaat of Monnat wordt niet fout gerekend.
- Als een Umlaut in de grammatica is behandeld en foutief wordt toegepast geldt dat als een hele fout (bijv. er fährt, dan is fahrt of fehrt etc. fout)
- Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.